

'Simultaneous translation is shooting from the hip: go go go' ²⁰

AD VALVAS

JAARGANG 71 FEBRUARI 2024
VOLUME 71 FEBRUARY 2024

ONAFHANKELIJK MAGAZINE VAN DE VRIJE UNIVERSITEIT

VU-schrijver Nina Polak
bezoekt auteur Thomas
Heerma van Voss

**Elk verhaal heeft
zijn passagiers en
achterblijvers** ¹²

Dit moet je eten om langer te leven
Tips van twee experts ⁸

The lecture hall as podium
Join the theatre skills course for teachers ²²

COVER

Nina & Thomas

P12-14

Vrije Schrijver
Nina Polak gaat met studenten op bezoek bij collega-auteur Thomas Heerma van Voss. 'Ik probeer de onkenbaarheid van anderen te vatten.'

FOTO
Martijn Gijsbertsen

Yvonne Ompier

'Simultaneous translation is shooting from the hip: go go go'
P20-21

Listening and speaking at the same time – impossible for most. As a Dutch-English (and vice versa) interpreter, **Elsbeth Dijkhuis** knows how to find the necessary hyperfocus.

Berend Vank

The lecture hall as podium
P22-24

Selling imaginary oranges, loudly arguing about horse saddles and conducting a conversation using just one word. Lecturers who take the theatre skills course can't just sit back and watch. 'I'm scared already.'

Volg ons op Twitter
[@advalvas_vu](#)
en Instagram
[@advalvas](#)

Peter Valkx

CO₂-assistent maakt opleiding tot arts groener

P6-7

Gabrielle Cepella miste in haar geneeskundestudie kennis over de relatie tussen klimaatverandering en gezondheid, en zet zich nu hiervoor in.

Voedigenetium

Leef langer met 25 gram noten
P8-11

Hoe kun je je leven verlengen met je dieet? En hoe houd je de juiste eetgewoonten vol? Twee experts vertellen wat je moet eten om gezond oud te worden.

AD VALVAS

ONAFHANKELIJK MAGAZINE VAN DE VRIJE UNIVERSITEIT
JAARGANG 71 #5 / FEBRUARI 2024
INDEPENDENT MAGAZINE OF VU AMSTERDAM
VOLUME 71 #5 / FEBRUARY, 2024

- 4 OPINIE**
Bertjan Wolthuis
Regeren zonder de PVV kan prima
- 5 WISSELCOLUMN**
Marjan Olfers
Dag grote harten
- 15 OPINIE VU**
Jeroen Geurts
Zelfcensuur aan de academie
- 16 XXL**
Vier de nacht
- 18 COLOFON**
- 19 WEBSITE**
Nieuws **News**
- 25 BLOG Connected World**
Norah Karrouche
Tattoo memory
- 27 BLOG USC**
Hidde Smid
'Generation of Misfortune'
- 28 PERSONEELSPAGINA**
- 30 CULTUUR**
Rialto / Sportcentrum
Griffioen / Restaurant
- 32 WOUT & DIDO**

PEFC-gecertificeerd
Het papier voor dit magazine
komt uit duurzaam beheerde
bossen en gecontroleerde
bronnen
pefc.nl
PEFC/30-31-151

Onderwijsmiddag Bètafaculteit

Universitair hoofddocent Oscar Widerberg geeft de workshop 'Towards summer vacations without grading worries: ERM's approach'. Studenten bespreken in diverse workshops hoe ze hun afstudeertraject het beste kunnen aanpakken.

NU-GEBOUW, 18 JANUARI 2024, 15.51_FOTO PETER GERRITSEN

Regeren zonder de PVV kan goed

De kiezer heeft gesproken, aldus Geert Wilders. Maar winnaars kwamen wel vaker niet in de regering. De sleutel ligt bij de VVD en NSC.

DOOR BERTJAN WOLTHUIS
ILLUSTRATIE BAS VAN DER SCHOT

Informateur Ronald Plasterk onderzoekt met de lijsttrekkers van de PVV, VVD, NSC en BBB of deze partijen een coalitie willen vormen. Dat lijkt iedereen logisch te vinden. VVD-lijsttrekker Dilan Yesilgöz schreef aan Plasterk dat 'de kiezer een duidelijke voorkeur heeft uitgesproken voor een centrumrechtse coalitie' en dat een centrumlinkse coalitie geen 'logisch gevolg' is van de verkiezingen. En Frans Timmermans van GroenLinks-PvdA gaf aan niet te hebben nagedacht over een coalitie onder zijn leiding. Maar welke logica zit hierachter en is het eigenlijk wel zo logisch? Het is in Nederland en in andere landen met coalitieregeringen inderdaad gebruikelijk dat de grootste partij het voortouw neemt bij de formatie. Lukt het de grootste niet, dan is de nummer twee aan de beurt. Deze regel over de volgorde houdt het forma-

tieproces ordelijk. Onlangs mocht in Polen de grootste partij, Recht en Rechtvaardigheid (PiS), het als eerste proberen. Al snel werd echter duidelijk dat enkele andere partijen een coalitie wilden vormen zonder PiS. Het taalgebruik van Yesilgöz en vele anderen gaat veel verder dan deze regel over de volgorde. De suggestie is dat de grootste partij of de grootste winnaar ook echt in de coalitie terecht moet komen omdat de kiezer dat zou hebben gewild. Maar was het echt ondemocratisch van de Poolse partijen om PiS buiten de coalitie te houden? En zou het ondemocratisch zijn om zonder de PVV een regering te vormen? Mijn idee is dat het taalgebruik van 'de kiezer' ons hier parten speelt. Want 'de kiezer' spreekt helemaal niet met één stem, maar met miljoenen stemmen en elk van die stemmen telt even zwaar. De stem van de PVV-kiezer telt niet zwaarder dan die van de kiezer die op D66,

een verliezende partij, heeft gestemd. Ja, er hebben veel kiezers op de PVV gestemd. Maar er hebben nog miljoenen kiezers meer op andere partijen gestemd. Iedere meerderheidscoalitie is te herleiden tot een meerderheid van stemmen en doet dus recht aan de verkiezingsuitslag. Zo bezien is het niet ondemocratisch om de grootste partij buiten de regering te laten.

Het is eigenlijk onmogelijk om geen recht te doen aan de verkiezingsuitslag, zolang de gekozen volksvertegenwoordigers maar hun zetel in het parlement mogen innemen en mogen stemmen over wetsvoorstellen. Als het nu het plan is van die volksvertegenwoordigers om een coherent geheel aan wetten aan te nemen, om daar de grote maatschappelijke problemen mee op te lossen, dan gaat dit natuurlijk het best als een meerderheid van hen een coalitie vormt die een regering steunt. De coalitie die nu wordt onderzocht, is niet 'logisch' en is net zo democratisch als bijvoorbeeld de coalitie van GroenLinks-PvdA, VVD, NSC en D66. Welke coalitie er uiteindelijk komt, zou puur en alleen moeten afhangen van de politieke wil van de betrokken partijen. De sleutel lijkt te liggen bij VVD en NSC. Wat willen deze partijen? Het argument dat alleen de eerste coalitie recht doet aan de verkiezingsuitslag, kunnen zij gerust naast zich neerleggen want dat argument is een drogreden.

Bertjan Wolthuis is universitair docent rechtsfilosofie aan de faculteit Rechtsgeleerdheid van de VU.

Reageren? Mail naar redactie.advalvas@vu.nl.

Dag grote harten

Marjan Olfers hoogleraar sport en recht

Een voormalig secretaresse had een grondige hekel aan arrogante hoogleraren die geen goedemorgen tegen haar zeiden, maar wel van alles eisten. Dus toen zo'n hoogleraar – terwijl ze met mij aan het praten was – aan haar vroeg of zij kon helpen het raam te openen (ramen kunnen in het hoofdgebouw eenvoudigweg niet open), zei ze in het Amsterdams tegen de aardappel: "Ook goedemorgen! Nou kijk, het zit zo, dat raam gaat open als je een stoel pakt en die erdoorheen flikkert!" Ondertussen kreeg ik van haar een vette knipoog. Zij voedde iedereen onder meer op in het zeggen van goedemorgen. Ik mocht haar wel. Ze tarte de formele en informele hiërarchie door haar authenticiteit en snoeiharde directheid. Wat vanzelfsprekend door de arrogante macht als ongepast werd ervaren, zonder daar dan weer met haar over te praten. Ik mis haar. Wie ik ook ga missen is de hoofdredacteur van *Ad Valvas*, Marieke Schilp. Het is niet eenvoudig dit platform langs journalistieke waarden te leiden binnen het krachtenveld van de VU. Schilp deed dat jarenlang met moed en verve. Zij nam onlangs afscheid.

Marieke Schilp had misschien wel meer hart voor de VU dan ze zelf denkt

Compassion

Zij stond pal voor de redacteuren. De redactie krijgt zo de ruimte zich te concentreren op de wetenschap en om werknemers en studenten een gezicht te geven. Maar ook om misstanden bloot te leggen. 'Ad Valvas functioneert als spiegel voor de leiding', zei ze in haar afscheidsinterview. Voor een universiteit die zich steeds bewuster is van haar eigen merk en de beeldvorming is het omgaan met een onafhankelijk medium niet eenvoudig. Een universiteit die zelf stelt 'dienstbaar en betrokken te zijn naar mens en maatschappij' moet deze spiegel koesteren. De VU-waarden worden niet uitsluitend geladen door de vruchten van het academische werk, zoals boeken, lezingen, congressen en optredens in (inter)nationale media. Maar vooral ook door de bevoegdheid in het werk, de dagelijkse omgang met elkaar. *Ad Valvas* geeft aan dit alles kleur. Het VU-hart klopt als het bruist van medemenselijkheid, nieuwsgierigheid, onafhankelijkheid, authenticiteit, verwondering, kritisch kunnen, mogen en moeten zijn. Dit alles gecombineerd met een scheut lef. Marieke had misschien wel meer hart voor de VU dan ze zelf denkt.

Reageren? Mail naar redactie.advalvas@vu.nl.

De opleiding tot arts wordt groener

DOOR RIANNE LINDHOUT
FOTO PETER VALCKX

Gabrielle Cepella miste in haar geneeskundestudie kennis over de relatie tussen klimaatverandering en gezondheid. Met de CO₂-assistenten lukt het om verschil te maken.

'Ik dacht: veel zorg voelt als dweilen met de kraan open'

Hoe erg is het gesteld met de vervuiling door de zorg? "De zorg in Nederland is een supervervuilende sector. Wel zo'n acht procent van de uitstoot van broeikasgassen komt uit de zorg. Bij een kleine operatie blijven zakken vol afval over, veel instrumenten worden na eenmalig gebruik weggegooid. Ook geneesmiddelen veroorzaken veel milieuvervuiling. Bij de productie én doordat na gebruik de stoffen in het water terecht komen. Met een negatief effect op bijvoorbeeld sommige vissenpopulaties. Vissen kunnen onvruchtbaar worden van de oestrogenen uit de anticonceptiepil die vrouwen uitplassen. Wat medicatie doet met het milieu, dat leer je allemaal niet als student geneeskunde."

Dat lijkt nogal in strijd met de eed van Hippocrates. "Inderdaad, dat is de gezondheidsparadox. Ook omdat vervuiling en klimaatverandering weer invloed hebben op de gezondheid van mensen. En niet alleen doordat we vaker hittegolven hebben die oversterfte veroorzaken. Luchtvervuiling veroorzaakt meer luchtwegproblemen. De hogere CO₂-concentratie zorgt dat planten langer en intensiever pollen verspreiden, waardoor het hooikoortsseizoen langer en heftiger wordt. De tijgermug, die dengue verspreidt, komt inmiddels voor in Zuid-Europa en rukt verder op naar het noorden."

Wat moet er veranderen? "Het is zo'n enorm probleem, ik ben er heel gefrustreerd over geweest. Nu focus ik op een aspect waarop ik invloed heb: het geneeskundeonderwijs veranderen. Daarmee kun je een hele generatie artsen kennis meegeven waarmee ze een verschil kunnen maken. Als artsen bijvoorbeeld medicijnen moeten voorschrijven tegen astma of andere luchtwegaandoeningen, kunnen ze kiezen tussen een poeder of een aerosol. Dat laatste, een spray, stoot veel broeikasgas uit. Als je dat weet, kies je eerder voor het poeder als de patiënt dat ook goed kan inhaleren. Maar weinig artsen weten dit."

Hoe ben jij dan op het idee gekomen? "Bij mij zat er wat tijd tussen mijn bachelor en mijn master. Toen ik weer begon en coschappen ging lopen, dacht ik: deze wereld staat zo ver af van mijn wereld... Ik was actief bij Milieudefensie, ik at veganistisch. Bij de coschappen chirurgie dacht ik: veel zorg is dweilen met de kraan open. Zo veel leefstijlgerelateerde ziekten, zo veel afval en vervuiling. Ik ging op zoek naar een manier om mijn zorgen over het klimaat te combineren met mijn studie. Ik ontdekte de CO₂-assistent, zij willen duurzaamheid en klimaatverandering in de geneeskundeopleiding implementeren. Het was fijn om mensen te ontmoeten die dezelfde zorgen hadden als ik."

Hoe ziet het werk van de CO₂-assistenten eruit? "Toen ik aansloot, was het nog een klein groepje, er was nog geen concreet plan. Inmiddels zijn we gegroeid en bij vier universiteiten actief. Bij de VU mochten we anderhalf jaar geleden aansluiten bij het SpringLab, dat budget heeft om het onderwijs te verbeteren. Ik ben nu als projectmedewerker samen met studenten het bachelorcurriculum aan het scannen. In plaats van een nieuw vak te ontwikkelen, maken we een overzicht van alle vakken en hoe we daar een 'groene lijn' in kunnen brengen. Onlangs verzorgden we een college van een arts uit de buurt van Schiphol die onderzoekt of daar meer benauwdheid bij kinderen voorkomt op de spoedeisende hulp. De studenten waren geïnteresseerd."

Vond iedereen het meteen een goed idee, deze extra dimensie aan de opleiding van artsen? "In het begin was er weinig interesse, we moesten het hebben van het enthousiasme van enkele docenten en studenten. Ook merkten we bij het eerste symposium dat we organiseerden voor de masterstudenten dat er kritische reacties waren. Sommige studenten begrepen niet waarom dit onderwerp werd aangekaart. Nu haken steeds meer mensen aan, inmiddels zijn we met meer dan dertig. Ik merk ook dat het helpt als je het verhaal vertelt met oplossingen erbij. Mensen moeten het gevoel hebben dat ze zelf iets kunnen doen." AV

Gabrielle Cepella

28

Afgestudeerd bij geneeskunde

Mei 2022-nu
Coördinator team Duurzaamheid & Planetary Health SpringLab VU

2021
Aangesloten bij de CO₂-assistent

2020-2023
Masterstudie geneeskunde

2017-2019
Gewerkt aan eigen start-up: platform voor duurzaam reizen

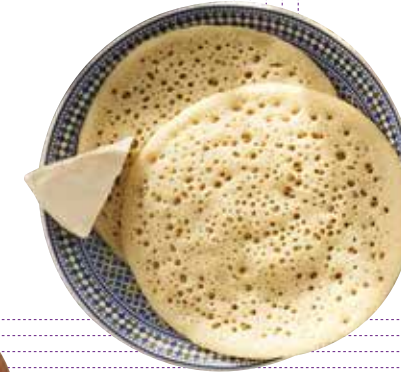
2013-2016
Bachelorstudie geneeskunde

co2assistent.nl

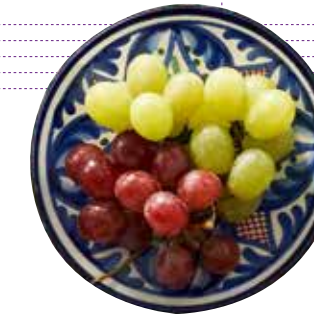
De CO₂-assistent wil duurzaamheid en klimaatverandering in de geneeskundestudie opnemen.

Meer info: www.studioovu.nl/extracurriculaire+activiteiten/springlab/

www.instagram.com/springlabvu/

Hoogleraar Voeding en Gezondheid **Jaap Seidell** (1957) is al ruim veertig jaar expert op het gebied van voeding. Hij schreef boeken zoals *Jongeren met voeding* en *Het voedsellabyrint* en spreekt regelmatig in de media over voeding, obesitas en leefstijlinterventies.

Hoogleraar gerontologie **Andrea Maier** (1978) zet zich wereldwijd in om de mens zo lang en gezond mogelijk te laten leven. In 2016 publiceerde ze het boek *Eeuwig houdbaar en trad* ze op in het programma *Zomergasten*.

Leef langer met 25 gram noten

Wat moet je eten om lang te leven? En hoe houd je de gezonde eetgewoonten vol? Tips van twee experts.

DOOR **BRYCE BENDA**
BEELD VOEDINGSCENTRUM

Je had het je nog zo voor- genomen: in 2024 ging je gezond eten. Inmiddels zijn je goede voornemens alweer in de prullenbak beland, net als die lege zak chips. Zonde, want met gezonde voeding kun je je leven flink verlengen. “Door goede voeding kun je wel acht jaar langer leven, en dan heb ik het over gezonde levensjaren”, zegt VU-voedingswetenschapper Jaap Seidell. Zijn collega-verouderingsexpert Andrea Maier doet daar nog een schepje bovenop: “Als je op je twintigste begint met gezond eten, kun je tot wel dertien jaar ouder worden.”

Schijf van Vijf

Dat klinkt veelbelovend, maar wat moet je daarvoor precies eten? En wat niet? Daar kunnen beide experts kort over zijn. “Eigenlijk weten we heel goed wat je moet eten om langer te leven. Geen rood en bewerkt vlees, een beetje (of geen) wit vlees, veel groenten en peulvruchten, 25 gram noten per dag”, somt Maier op. Seidell verwijst naar de Schijf van Vijf, de eetadviezen van het Voedingencentrum. “Je moet voldoende vitamines, mineralen en eiwitten binnenkrijgen, dus veel groenten, fruit en volkoren graanproducten. En ook belangrijk: niet te veel bewerkte producten en suikerhoudende dranken.”

De Schijf van Vijf is dus je beste vriend, maar Maier noemt nog een handige tool: Food4HealthyLife. Deze app, ontwikkeld door Noorse onderzoekers van de Universiteit van Bergen, laat zien hoeveel jaren je kunt winnen door je dieet aan te passen. “Volgens die app kun je op 60-jarige leeftijd nog 1,3 jaar aan je leven toevoegen door 25 gram noten per dag te gaan eten”, zegt Maier.

“Zelfs iemand van 80 kan nog jaren aan zijn leven toevoegen door gezond te gaan eten.”

Gezond eten is niet saai

Maar eten volgens de Schijf van Vijf, dat is toch saai? Seidell krijgt het regelmatig te horen, ook van mensen uit de politiek. “U probeert ons alles af te pakken wat ons leven plezierig maakt”, zeggen ze dan tegen Seidell. Zijn antwoord daarop is even simpel als doeltreffend: “Als ik aan deze mensen vraag wat de lekkerste maaltijd is die ze de afgelopen jaren hebben gegeten, noemen ze vrijwel allemaal een maaltijd op vakantie in Griekenland of in een dorpje ergens in Italië. Terwijl dat juist het gezonde eten is, met olijfolie, groenten en fruit, verse vis en al dat soort zaken. Het is dus een misvatting dat gezond eten saai en niet lekker is.”

‘Het is belangrijk om op te schrijven wat je eet’

Ken je lijf

Naast het opvolgen van de algemene voedingsadviezen is het volgens Maier ook belangrijk om jezelf beter te leren kennen. Hoeveel calorieën verbruik je? En hoe is je lichaam samengesteld? “Met een smartphone of een smartwatch kun je bijhouden hoeveel je beweegt en zo weet je ongeveer hoeveel calorieën je dagelijks verbrandt. Het is eigenlijk heel simpel: eet je meer dan je verbrandt, dan heb je een gewichtstoename. Daarom is het ook belangrijk om op te schrijven wat je eet. Mensen vergeten vaak de snacks die ze eten of dat ene koffietje met veel suiker.” Hoewel veel mensen de weegschaal liever ontwijken, adviseert Maier toch om er maandelijks op te gaan staan. Zo weet je of je aankomt en dus of je te veel eet. Wat nog beter is, is een speciale weegschaal die je hoeveelheid vet- en spiermassa meet. “De meeste sport-scholen hebben die, al zijn ze soms wat onnauwkeurig. Maar ze geven in ieder geval een indicatie van je lichaamssamenstelling. Wil je vetmassa kwijt, dan

Maryam

Irak
Accountant

'De mensen om me heen hebben me altijd gestimuleerd om door te gaan, om niet op te geven.'

Laat talent weer bloeien. Samen met het UAF.

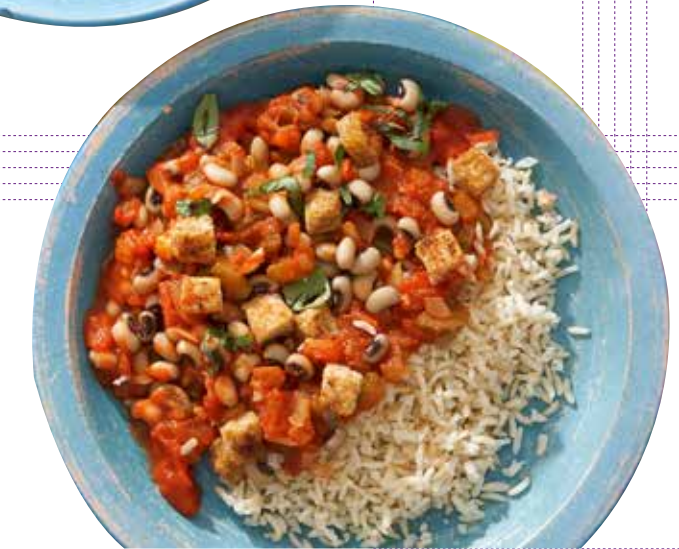
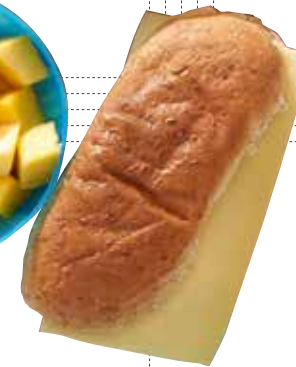
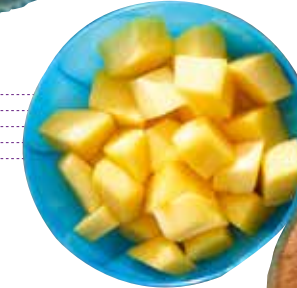
Wij zetten ons in voor de ontwikkeling van gevluchte studenten en professionals en hun integratie op de Nederlandse arbeidsmarkt. Dat doen we al sinds 1948. We behartigen hun belangen, geven advies en bieden begeleiding en financiële steun. Onze kennis en ervaring delen we met onderwijsinstellingen, werkgevers en gemeenten.

Het UAF helpen kan op veel manieren. Met geld, met tijd of door een actie te organiseren.

Doe je mee? Help vluchtelingen op weg via uaf.nl/help-mee

uaf.nl

Gezondheid

moet je vooral je calorie-inname beperken. Wil je je spiermassa laten stijgen, dan moet je met name eiwitten eten en krachttraining doen.”

Ongezonde impulsen

Oké, nu weet je wat je moet eten, maar hoe houd je het vol? Seidell adviseert om je te wapenen tegen ongezonde impulsen. “Het grootste obstakel voor mensen is dat ze voortdurend worden verleid tot ongezonde keuzes: op het station, onderweg bij het tanken, op een receptie. Ook op de VU staan er overal snoepautomaten en is er een Spar met allemaal lekkere aanbiedingen. Zorg daarom dat je altijd iets gezonds en voedzaam in je tas hebt, zodat je geen producten gaat eten die je eigenlijk niet van plan was om te eten.” Nog zo iets: naar de supermarkt gaan als je trek hebt. Niet doen, aldus Seidell. “Want dan ga je voor producten die je snel kunt eten en die er heel aantrekkelijk uitzien. Je brein zegt dan: iets lekkers, dat zou wel fijn zijn. Maak vooraf een boodschappenlijstje en

‘Eet minder dierlijke producten, maar wees niet al te strikt veganistisch’

Geheugensteun

- Hoe eet je nou gezond? 5 tips:**
1. Eet volgens de Schijf van Vijf
 2. Leer je lichaam kennen
 3. Maak een boodschappenlijstje
 4. Stop iets gezonds in je tas voor onderweg
 5. Eet minder dierlijk, maar wees niet te strikt

bedenk alvast wat je de avond erop gaat eten. Dan is het veel makkelijker om je goede voornemens uit te voeren. Gezond eten is een kwestie van plannen.”

Planeet- en plantaardig

En hoe zit het met plantaardig eten, is dat ook levensverlengend? Eind vorig jaar adviseerde de Gezondheidsraad nog om dierlijke eiwitten om te ruilen voor plantaardige eiwitten, vanwege duurzaamheid én gezondheid. “Veganisme kan zeker gezond zijn, maar het ligt er wel aan wat je precies eet”, zegt Seidell. “Een dieet met alleen maar Coca-Cola, snoep en witbrood is plantaardig maar niet gezond. We weten dat je heel gezond zonder vlees kunt eten, als je veel bonen, groenten, fruit, noten en paddenstoelen eet. Als je echt veganistisch eet, moet je wel oppassen. Vitamine B12 halen we uit dierlijke producten en ijzer zit alleen in slecht-opneembare vorm in groenten en fruit. Puur kijkend naar voedingswaarde zou ik adviseren om minder dierlijke producten te eten, maar niet al te strikt veganistisch te zijn. Dan ben je al goed bezig.”

Vasten

Tot slot: het gaat er niet alleen om wát je eet, maar ook wanneer je dat eet. Zo wordt *intermittent fasting* steeds populairder, een eetpatroon waarbij je een periode van eten afwisselt met een periode van vasten. Maier: “De meest gangbare vorm is 16 uur per dag vasten en 8 uur per dag eten. Zonder het te weten heb ik eigenlijk mijn hele leven aan *intermittent fasting* gedaan, omdat ik nooit de tijd neem om te ontbijten”, lacht ze. Het idee achter dit voedingspatroon is dat je lichaam rust nodig heeft voor onderhoud, bijvoorbeeld om schade aan je cellen te herstellen. Als je continu eet, heeft je lichaam te weinig tijd voor deze herstelwerkzaamheden. Maier: “We weten uit studies dat mensen die hartfalen of andere kwalen hebben, baat kunnen hebben bij *intermittent fasting*. En uit ander onderzoek blijkt dat muizen langer leven als ze aan *intermittent fasting* doen. Maar of iedereen er langer door kan leven, dat weten we nog niet.” **AV**

Thomas Heerma van Voss en Nina Polak

Elk verhaal heeft zijn passagiers en achterblijvers

Vrije Schrijver Nina Polak gaat met studenten op bezoek bij collega-auteur **Thomas Heerma van Voss**. 'Ik probeer de onkenbaarheid van anderen te vatten.'

DOOR WIN CASTERMANS
FOTO MARTIJN GIJSBERTSEN

Op een zonnige wintermiddag beklimmen tien studenten de steilste trappen van Amsterdam, met de smalste treden. Op 2 hoog aan de Brouwersgracht heet schrijver Thomas Heerma van Voss ze welkom met thee, water en bokkenpootjes. "Heel leuk dat jullie hier zijn, pak vooral qua eten en drinken wat je wilt. Ik woon hier nu vier jaar, ik heb nog nooit zoveel mensen tegelijk op bezoek gehad. En zeker geen gasten die allemaal mijn laatste verhalenbundel [*Passagiers/achterblijvers*, red.] hebben gelezen, zoals jullie. Dat vind ik een hele eer. Vraag vooral alles wat je wilt weten."

Gordijn opzijschuiven

Heerma van Voss (33) heeft al drie romans en twee verhalenbundels gepubliceerd. Hoe komt het dat je ook verhalen schrijft? vraagt een studente. "Ik hou ervan om ergens binnen te vallen, en dat gebeurt in een kort verhaal. Verhalen voelen als een gordijn dat even opzijschuift, waardoor je ergens naar binnen mag kijken, maar je hoeft niet het geheel van een leven of ontwikkeling te zien. Het is min of

meer een momentopname."

Juist ook om zijn verhalen is Vrije Schrijver Nina Polak met haar studenten bij hem op bezoek: "Jij bent iemand die daar goed over nadent en er ook lucide over kunt praten, is mijn inschatting."

Polak vindt hem heel productief, maar zo voelt hij dat totaal niet. "Ik heb niet zo'n plek, zoals jij, waar ik me moet melden." [Polak werkt parttime als journalist voor *De Correspondent*, red.] Dat is echt wel een zegen, vindt hij. "Ik schrijf wel elke dag, maar niet elke dag acht, zeven of zes uur."

Geen duidelijke sukkel

Heerma van Voss houdt van concrete verplaatsing: "Verhalen beginnen bij iemand die ergens aankomt of ergens weggaat." Elk verhaal kent iemand die aankomt of vertrekt, benadrukte ook Polak in het voorbereidend college voorafgaand aan dit bezoek. Vier studenten maakten inzichtelijk wie de passagiers en achterblijvers zijn in de zes verhalen van de bundel die nu wordt besproken. Student: "Al die personages, waar haal je ze vandaan?" Heerma van Voss vindt die intuïtie. "Een personage moet altijd iets willen. Ik hoop dat ik

invoelbaar maak wat iemand wil en dat je nieuwsgierigheid wordt gevoed." Als je aan het begin niet weet of je iemand sympathiek moet vinden, dat vindt hij een interessant spanningsveld. "Dus ik wil niet meteen een duidelijke sukkel of klootzak neerzetten."

Auteurs vinden het doorgaans belangrijk dat er iets op het spel staat als ze schrijven, zegt een student: "Wat is dat bij jou?"

"Goede vraag. Dank. Dit is moeilijk om goed uit te leggen omdat het niet raakt aan wereldverbeterende zaken of een maatschappelijke taak die je wilt volbrengen of agenderen. Het moet ertoe doen, anders hou je het niet vol om zo lang wat ik aan creativiteit, aandacht, zorg en liefde heb, zo goed mogelijk te geven. Het gaat me niet om de winnaars, meer om de personages die wat toberig, of wat moeizaam hun dagen doorkomen, die gezichtsloos blijven in het grotere geheel. Mensen die niet makkelijk het podium opkomen en opgesloten zitten in hun eigen hoofd. Ik hoop dat de lezer met hen een verbond aangaat, en zich even betrokken voelt bij wat zij meemaken, wat zij denken of voelen. Dat voelt voor mij als iets wat er op het spel staat. En ja, het gaat ook over de eenzaamheden van nu,

'Het gaat me om mensen die niet makkelijk het podium opkomen'

dat zit er indirect in.” De voedingsbodem van zijn verhalen is de onkenbaarheid van anderen. “Die probeer ik te naderen, te vatten.”

Wars van sentimentaliteit

Een van de studenten vraagt: “Welk verhaal in deze bundel vind jij het beste?” Heerma van Voss noemt ‘Verwachtingen’ als meest dierbaar.

“Het is ook persoonlijk, dat is voelbaar. Het staat me dichterbij dan iemand die een aanslag pleegt.” Dit meest emotionele verhaal plaatst hij in het midden van de bundel. “Als ik daarmee zou beginnen, voelt de rest als een soort van onderkoelde PS.” ‘Verwachtingen’ doet autobiografisch aan. Hij portretteert een gezin waarin een dominant afwezige vader, waarin je de onlangs overleden Arend Jan Heerma van Voss kunt herkennen, en een zeer intelligente en gevoelige moeder een modus vinden om toch samen te blijven. Het is de schrijvende zoon die dit disfunctionele huwelijk probeert te vatten. ‘Als ik jou vraag hoe het gaat, antwoord je iets over papa.’

“Dit verhaal zou kunnen uitgroeien tot een roman, maar dat zou ik ook een beetje zeikerig gaan vinden, zo heel emotioneel.” Hij wil altijd waken voor

te veel sentimentaliteit, te veel leed. “Ik vind het vreselijk als de schrijver wil dat ik huil, of als medeleven mij wordt opgedrongen. Ook in films kan het zo’n dunne grens zijn tussen een scène waarin ik geroerd word en als er dan muziek aanzwelt, ga ik totaal uit, voel ik ineens woede of ergernis. Eén viool kan voor mij dat verschil soms maken. Ook bij schrijven luistert dat nauw.”

Grunberg en Hermans

Heerma van Voss debuteerde op zijn negentiende. Aan het einde van de middelbare school ging hij ineens veel lezen. “Je ziet er de sporen van in mijn boekenkast. Bij G veel van Grunberg en bij de H veel van Hermans. Die twee trokken mij helemaal het lezen in. Toen dacht ik: dit wil ik ook proberen en ging dat fanatiek doen.” Via zijn moeder, socioloog Christien Brinkgreve, kwam hij in contact met redacteur Tilly Hermans van uitgeverij Augustus. “Zij was enthousiast over mijn eerste roman. Soms heb je iemand nodig die de koers bepaalt. Een levenslustige poging werd opeens een echt boek. Later kwamen de literaire tijdschriften en korte verhalen.

Dit kan dus en het bevalt me ook goed.”

AV

Fragment

Het grootste gedeelte van de tijd zit ik thuis. Ik ben de laatste tijd stiller dan toen ik studeerde. Ik vrees gruwelijke ziektes die artsen al hebben uitgesloten. En voortdurend is er schaamte, regelmatig zonder te weten waarvoor precies, had jij dat ook of komt het volledig van papa? Als ik berichten krijg van meisjes klap ik dicht. Ik voel te weinig, ik voel te veel. De laatste keren dat iemand me langer dan een paar tellen aanraakte deinsde ik terug. Wat is dat toch? Dagelijks is er die zorg dat ik niet genoeg werk gedaan krijg, overal houd ik een oog op de uitgang gericht. Ook al ben ik uitgeteld, ik slaap onvast en word steeds eerder wakker.

Soms vraag ik me af waar jouw genen zijn gebleven in mijn gestel, of ik niet op de een of andere manier meer van jouw energie kan krijgen. Bij voorkeur trek ik me net als papa terug – hij zit dagelijks uren achter zijn bureautje te roken alsof er een belangrijk telefoontje is aangekondigd dat aldoor op zich laat wachten.

Uit: *Passagiers/achterblijvers*, *Verwachtingen*, pag. 118

Thomas Heerma van Voss

Geboren op 13 juni 1990 in Amsterdam.

Studeerde Engels in Londen en Nederlands in Amsterdam.

Romandebuut *De allestafel* (2009). Daarna verschenen *Stern* (2013), verhalenbundel *De derde persoon* (2014), *Plaatsvervangers* (2017), *Conditioes* (2020), longlist Libris Literatuur Prijs en *Onzichtbare/verdwene boeken* (2022).

Schreef samen met zijn broer Daan de thriller *Ultimatum* (2015).

Publiceert in *Vrij Nederland*, *de Volkskrant*, *NRC*, *De Correspondent* en *De Groene Amsterdammer*.

Zijn verhalenbundel *Passagiers/Achterblijvers* verscheen in het voorjaar 2022 bij Das Mag.

Meer schrijvers bezoeken

De schrijvershuisbezoeken horen bij de minor ‘Aan de slag met literatuur’ die openstaat voor alle derdejaars bachelorstudenten. Vrije Schrijver Nina Polak ging met haar studenten ook naar Marijke Schermer, Marja Pruis en Niña Weijers. Jacqueline Bel, hoogleraar moderne Nederlandse letterkunde, begeleidt de colleges en coördineert deze minor.

In september begint aan de VU de eerste academische opleiding creatief schrijven in Nederland.

‘Wetenschap en activisme kun je niet helemaal scheiden’

Een substantiële minderheid van wetenschappers en studenten doet aan zelfcensuur, blijkt uit een recent rapport. ‘Het komt overeen met mijn eigen waarnemingen’, zegt rector Jeroen Geurts.

DOOR PETER BREEDVELD

Wat vindt u van het rapport? “Het komt overeen met wat ik zelf ook denk te zien. Tijdens de corona-epidemie werd met name op sociale media zoveel haat gespuwd dat mensen zich niet meer veilig voelden en aan zelfcensuur gingen doen. Binnen de universiteit zelf voelt een grote meerderheid zich wel veilig, en ook die indruk komt overeen met de conclusies in het rapport. De decanen en ik houden het scherp in de gaten. Vandaag hebben we het er nog over gehad.”

Julie focussen je dus op het goede nieuws. Maar een substantiële minderheid voelt zich wel degelijk genoopt tot zelfcensuur, ook door reacties binnen de universiteit. Studenten durven zich volgens het rapport niet uit te spreken vanwege docenten met een sterke mening...

“En andersom zijn docenten ook bang voor studenten. Dat is waar, en dat nemen we zeer serieus, maar de mate van zelfcensuur die werd gevreesd en tot een politiek actief thema werd gemaakt, komt niet uit het onderzoek. De vrijheid om je te uiten zou massaal in het gedrang zijn en ik ben blij te lezen dat dit niet het geval is.”

Zelfcensuur in het onderwijs

“Afhankelijk van hun discipline zegt 4 tot 26 procent van de onderzoekers in de afgelopen drie jaar aan zelfcensuur te hebben gedaan, aldus het rapport ‘Onderzoek naar zelfcensuur in hoger onderwijs en wetenschap’. Bij docenten is dat 12 tot 22 procent en van de studenten heeft 7 tot 33 zelfcensuur toegepast.”

Het rapport komt voort uit de politieke discussie in de Tweede Kamer en de media, die specifiek ging over linkse wetenschap en over woke, die de academische vrijheid zouden bedreigen. “De discussie gaat over activisme in de wetenschap, uit zowel linkse als rechtse hoek. Ik denk dat je wetenschap en activisme niet helemaal kunt scheiden. Als je bepaalde kennis hebt, bijvoorbeeld dat de wereld naar de knoppen gaat door te veel CO₂-uitstoot, heb je in zekere zin de morele plicht om daarnaar te handelen. Als het maar een wetenschappelijke discussie blijft en je verschillende perspectieven blijft opzoeken, altijd actief op zoek blijft gaan naar andere zienswijzen. ‘Blind’ activisme heeft geen plek in de universiteit.”

Soms gaat het in het rapport over docenten die dingen niet zeggen uit vrees dat hun hele college dan alleen nog maar dáárover gaat, of uit consideratie met andermans gevoelens. Is het predicaat zelfcensuur daar niet wat te zwaar voor? “Daar ben ik het mee eens. Zelfcensuur is systematisch bevindingen uit je eigen wetenschappelijke onderzoek verzwijgen omdat je bang bent voor de gevolgen.”

Studenten die bang zijn voor docenten met een sterke mening, moeten die niet gewoon wat stoerder zijn? “Studenten mogen een docent altijd vragen naar hun bronnen. Maar ze mogen soms ook wat meer vertrouwen hebben in de expertise van de docent. Omgekeerd leren we studenten natuurlijk eveneens om zich op feiten en argumenten te baseren en niet alleen meningen te geven. Dat lijkt me een van de kernpunten van goed academisch onderwijs.”

Reageren? Mail naar redactie.advalvas@vu.nl.

Vier de nacht

Wat zou je willen doen als je budget onbeperkt was? Die vraag kreeg de feestcommissie Carpe Noctem van faculteitsvereniging EOS op een trainingsdag. Ze wist het meteen: met een boot weg, een cruiseschip om te feesten. Toen de locatie van het jaarlijkse gala bekend werd – Hannekes Boot – hadden ze meteen het thema al te pakken: **Titanic**. Natuurlijk niet om de fatale afloop, maar om zilver, veel goud, champagne en parels. 17 januari was het zover voor één avond. (WC)

FOTO:
PETER GERRITSEN

Houd je van schrijven,
fotograferen of filmen?

Word student-reporter!

en krijg journalistieke bijscholing
in ruil voor een prachtig podium
om op te publiceren.

Mail de redactie: redactie.advalvas@vu.nl,
of loop binnen in de redactiekamer 1H43
(gebouw Bellevue), dan bespreken we
samen de mogelijkheden.

Ad Valvas, journalistiek platform van de Vrije Universiteit

COLOFON

AD VALVAS

JOURNALISTIEK PLATFORM VAN DE VRIJE UNIVERSITEIT
WWW.ADVALVAS.VU.NL

Redactieadres

De Boelelaan 1105
BelleVue, Kamer 1H-43
1081 HV Amsterdam
redactie.advalvas@vu.nl

Hoofdredacteur

Robin Uitham

Redactie

Bryce Benda, Peter Breedveld,
Nour Khamis, Emma
Sprangers, Welmoed Visser

Eindredactie

Win Castermans, Emma
Sprangers

Secretariaat

en VU-advertenties
Anna Jansen (020) 5985630
secretariaat.advalvas@vu.nl

Art-direction/vormgeving

Rob Bómer – rbbmr.nl

Medewerkers

Daphne Damiaans, Dido
Drachman, Yvonne
Compier, Peter Gerritsen,
Martijn Gijsbertsen, Rianne
Lindhout, Bas van der Schot,
Taalcentrum-VU, Peter Valckx,
Berend Vonk, Wout van Zaale

Copyright HOP-kopij

Hoger Onderwijs Persbureau,
Amsterdam

Commerciële advertenties

Bureau Van Vliet (023) 5714745

Druk

Senefelder Misset, Doetinchem

ADVALVAS.VU.NL

JOURNALISTIEK PLATFORM VAN DE VRIJE UNIVERSITEIT

Nieuws, interviews, blogs en achtergrondverhalen

Elke dag actueel op advalvas.vu.nl

Niks missen? Abonneer je op onze wekelijkse Ad Valvas

Mail Update: <https://tinyurl.com/updateadvalvas>

WOONCRISIS

Plottwist: nieuwe studentenwoningen bij Uilenstede

Er komen toch nieuwe studentenwoningen in de Amstelveense wijk Kronenburg, naast Uilenstede. Door aangepaste geluidsregels rondom Schiphol mogen er nu – ondanks vliegtuigherrie – 438 woningen worden gebouwd.

PRIVÉRELATIES

Stiekem rommelen met je baas kan niet meer

Heb je een relatie met je leidinggevende? Dan moet je die voortaan melden. Met een nieuwe integriteitscode wil de VU belangenverstremming voorkomen. Een (te laat) gemelde relatie kan in het ergste geval tot ontslag leiden.

PERSONEEL

Werken in hbo betaalt beter dan aan universiteit

Voor het geld kun je beter aan een hogeschool werken dan aan een universiteit, blijkt uit onderzoek. Tenminste, als je naar het gemiddelde salaris kijkt. Vooral jongere werknemers verdienen relatief weinig.

ADVALVAS.VU.NL/EN

JOURNALISTIC PLATFORM OF VU AMSTERDAM

News, interviews, blogs, features

Daily updated on advalvas.vu.nl/en

Don't miss out! Subscribe to our weekly Ad Valvas Mail

Update: <https://tinyurl.com/updateadvalvas>

DEBATE

Minority teachers and students self-censors

However, students and faculty do censor themselves relatively often when the two parties interact. And a quarter of healthcare researchers self-censor in press releases or interviews, possibly because their field was under a magnifying class during the COVID pandemic.

SOCIETY

VU student group nominates NGOs from Israel and Palestine for Nobel Peace Prize

The workgroup, formed by VU professor of conflict and peace studies Wolfgang Wanger, chose for three NGOs that 'remind us of our shared humanity and show the way to a peaceful and better future in the Middle East'

WELLBEING

The Academic Thermometer: how are researchers doing in academia?

This checkup is needed, clinical psychiatrist Joeri Tijdink felt. And so he started a survey, to gain insight into the current mental health of lecturers and researchers and a better understanding of the happiness as well as the problems.

ADVERTENTIE

Werken bij de VU

Bijdragen aan een betere wereld, door onderscheidend onderwijs en grensverleggend onderzoek. Dat is de ambitie van de Vrije Universiteit Amsterdam. Persoonlijke vorming en maatschappelijke betrokkenheid staan hierbij centraal. Vanuit verschillende disciplines en achtergronden werken wij samen aan innovaties en nieuwe inzichten op het hele wetenschappelijke spectrum.

Aan de VU studeren 31.700 studenten en werken 4.500 medewerkers. De uitstekend bereikbare VU-campus ligt in het hart van de Amsterdamse Zuidas.

Ben jij geïnteresseerd in werken bij de VU?
Kijk dan op: werkenbij.vu.nl

Werk jij al bij de VU? Hou dan de interne vacatures in de gaten op: interne.vacatures.vu.nl

‘Simultaneous translation is shooting from the hip: go go go’

BY DAPHNE DAMIAANS
PHOTO YVONNE COMPIER

Listening and speaking at the same time – impossible for most. As a Dutch-English (and vice versa) interpreter, **Elsbeth Dijkhuis** knows how to find the necessary hyperfocus. She interprets at VU Amsterdam’s participation council meetings.

‘As soon as I start thinking about something, I’m too late’

During each meeting of the participation council, two interpreters are present. **Why is that?** “The VU wants to make sure that international students and employees have the opportunity to take part in the co-determination process. It is important that all members of the council understand properly what is being said, regardless of their command of the Dutch or English language. Even though many people are quite able to express themselves in English, especially at a university – it is not always as easy to have a nuanced discussion in a foreign language. Inviting interpreters provides the opportunity to focus on content rather than on translation.”

You interpret simultaneously. What does that entail? “The members of the participation council who need translation listen to us through headphones. We’re in the same room, because it’s important that we have a good view. We use ‘chuchutage’, whispering interpretation, to avoid disturbing. We listen to a speaker, process it in our heads, and start translating as soon as we have a concept. Meanwhile, we continue to listen to the source text and have to stay alert to what we’re saying. It requires so much concentration that we have to switch after about thirty to forty minutes. Otherwise, you might start saying things that are incorrect, or formulate messy sentences.”

During your work, you translate both Dutch-English and English-Dutch. In which language do you think? “I don’t think at all when I’m at work. As soon as I start thinking about something, I start lagging. I am extremely focused: listen, understand, convert, listen, understand, convert. And all of this simultaneously – so while speaking. It’s shooting from the hip: go go go. As an interpreter, I work partly on adrenaline; I have to be in the moment. That is perfect for me. When I translate on paper, I easily get distracted and can’t make choices.

There’s no room for distraction during interpreting.”

Couldn’t this be done by Google Translate? “We are so much more than a living dictionary: the crucial part of interpreting is that we actually understand what is being said. It’s not about the words but about the concepts, connotations and contexts. Preparation is half of the interpreting work. I read the agenda of a meeting and other important documents. Other than that, we also pick up on non-verbal communication. We translate the intention with which someone speaks: are they enthusiastic, agitated, hesitating. Or, a personal favourite: speaking with a mischievous smile. You don’t always hear that in someone’s words, so I incorporate the intention into my translation.”

You also interpret for notaries, at events, at conferences. Is VU Amsterdam a nice workplace for an interpreter? “The participation council in higher education is dynamic and the members are very committed. It’s interesting to see how employees, scientists, students and teachers come together and stand up for their university. They are driven to ensure that things go well and to improve the university. I get a behind-the-scenes look and understand more and more how the VU operates because I’m here almost every week. When a new initiative is presented, I’m genuinely curious whether it will be implemented.”

Are you also constantly translating in your head outside of work? “Fortunately not. That would drive you crazy, wouldn’t it? I am alert to words I don’t know, though, and regularly think about how I would translate certain sentences. At the moment, for example, I’m very interested in birds and trees. What is a ligusterhaag in English? [editor’s note: privet hedge]. I’m also excited about beautiful English words in movies and tv-shows, especially verbs. I write them down in a little book, hoping to use them someday.” **AV**

Elsbeth Dijkhuis

54

Sworn interpreter

2011 – present
Independent conference interpreter, whispering interpreter, and dialogue interpreter, including assignments at VU Amsterdam and other universities, Philips, Capgemini and IND

2011 – present
Instructor in General Interpreting Skills, ITV Hogeschool voor Tolken en Vertalen, Utrecht

2006 – 2009
Translator English-Dutch and vice versa, ITV Hogeschool voor Tolken en Vertalen, Utrecht

2009 – 2010
Interpreter English-Dutch and vice versa, ITV Hogeschool voor Tolken en Vertalen, Utrecht

1992 – 1996
Master’s in Cultural and Social Anthropology, Utrecht University

1988 – 1992
Cultural and Social Education, Hogeschool Arnhem Nijmegen

Lost in translation

The profession of interpreter is not protected. Anyone who is proficient in two languages could, in theory, work as an interpreter. To distinguish between different types and qualities of interpreters, the professional association NGTV was founded. Only those with sufficient expertise are allowed to become members. Additionally, the Netherlands has sworn interpreters who are active, among other places, in courts and for the Immigration and Naturalization Service (IND). This title is protected.

The lecture hall as podium

Selling imaginary oranges, loudly arguing about horse saddles and conducting a conversation using just one word. Lecturers who take the theatre skills course can't just sit back and watch. 'I'm scared already.'

BY EMMA SPRANGERS
ILLUSTRATION BY BEREND VONK

Theatre skills for lecturers

The theatre skills course is organised by the **Centre for Teaching and Learning**. The next series starts on 5 March and takes place every Tuesday from 1.30 to 5 PM for three weeks. You can register on the VU Amsterdam website.

In a lecture hall in the New University Building, three VU Amsterdam lecturers are somewhat nervously shuffling around in their chairs. Theatre teacher Jurriaan Kamp has just told them that some of the exercises in the next three weeks will be out of their comfort zones. He's used to theatre students, who think "nothing's too crazy". "I'm scared already", someone says.

And the same goes for me, because although when I entered the room I announced I'd be a fly on the wall for the report on this course, Kamp prefers it if I participate like everyone else. As a result, a little while later I'm introducing myself to my pretend students, after which they tell me what impression I made on them: "friendly", "a little mischievous", and then a bit questioning: "confident, or seeming confident."

Playing the audience

It's a first introductory exercise, perhaps to immediately lay bare what the lecturers can work on. Criminology lecturer Frank van Gemert, for instance, is told that he looks relaxed and in control, but that all of that does slightly come across as a trick. He has done it so often that he has become too comfortable, we speculate. Kamp: "Your audience doesn't want to get the feeling it's being played."

So Van Gemert has to go again, to "give it a bit more flow". He does so and it works, but at the same time it doesn't. This new method of execution seems to make him aware of his presentation, and a little nervous as a result. Fortunately, his first method isn't bad. Because, Kamp asserts, it's not a problem at all if students are aware you're doing something you're hoping will have a positive effect on them. "Actually it's a compliment, showing you care what impression you make on them."

Importance of intent

Economics lecturer Evgenia comes across as a bit unsteady when she announces her lesson, which Kamp takes advantage of to talk about the importance of intent. "If you yourself are convinced that what you're going to say truly is interesting, you transmit that enthusiasm to others. And if you're teaching a class at four o'clock and you're thinking: I'd rather go home, your students will feel this and will start thinking the same."

Health sciences lecturer Jip Gudden is a bit too quick to break eye contact – making eye contact is part of the assignment – the audience thinks, although they don't really know what's the correct amount of eye contact. Further on in the course, that's exactly what we practice.

Imaginary horse convention

Because, on the second course day, we'll use our bodies – which Kamp consistently refers to as our instruments – to see how not only intent, but also our body postures and voices influence how we come across to other people. In pairs – one being the salesperson and the other the customer – we have to make clear what we want using just one word. Which leads to one person, who can only use the word 'pen', ordering half a loaf of unsliced bread, while someone else comes away from a suit shop with a pair of trousers by repeating the word 'table'. "This is kind of what it feels like on holiday", someone remarks.

We then proceed to walk around the room, which has now become an imaginary convention for horse lovers, and talk to the people we run into. Each one of us has been given an assignment beforehand: plant your feet on the ground and make your body broad or, conversely, make yourself smaller and touch your face a lot while you're talking. Make eye contact all the time, or break it every two seconds. Use a deep voice or a high-pitched one, talk slowly or quickly.

Two lecturers who've both been told to try and appear bigger start to loudly argue about which saddle is the best choice. Another one, who is to avoid eye contact, threatens to be snowed under when he says his mother dropped him

'Your audience doesn't want to get the feeling it's being played'

off and he's a bit anxious about the whole thing. Our posture clearly affects our made-up stories. But also our interaction. "It's impossible not to adjust to the person you're talking to", Gudden remarks. "That's what makes you empathetic", says Kamp.

Making mistakes

As the course series progresses, the participants start to be less giggly. On the first day, a warm-up exercise where we have to pass around a 'handclap' in a circle through eye contact causes some discomfort. But a week later, when we're in the same circle passing around a movement with a sound effect to match, the group is unanimously determined to do so according to the pre-agreed pattern. When someone makes a mistake, they step into the circle to take a bow and receive an applause from the rest of the group, because as Kamp says: making mistakes is part of the deal.

Sometimes it's still obvious the lecturers don't have a background in performing. While Kamp passes a pair, he yells out: "Yes! Great! The theatre lover in me wants you to continue now, try not to switch to problem solving right away." "As a scientist that's very difficult", laughs Evgenia.

In between exercises the participants still seem engrossed in the theatre lessons. There's even a bit of improvement in the break. "What a strange picture", someone remarks about the photo on the wall of a Russian politician sitting at her desk. "Oh, but the village she lives in is actually gorgeous", another makes up in response. The rest chuckle over their coffees.

That seduction felt forced, you first need to convince yourself'

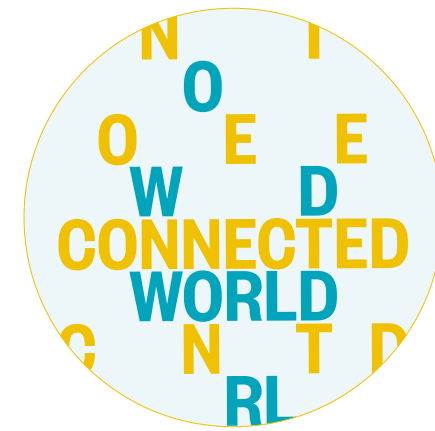
Selling oranges

In the final class, we continue to work on our powers of persuasion by selling each other oranges or guns, and trying to get each other to stand up from a chair. First we use intimidation, then seduction, then we beg. And so we're hanging on each other's chair legs, shouting, faking tears and seductively whispering in ears. In this third class, timidity has become more and more of a foreign concept. Even when someone gets harsh feedback ("That seduction felt forced, you first need to convince yourself"), they take it on the chin and their next attempt is as daring as it is vulnerable.

No acting

The course culminates in the lecturers presenting a class. While Gudden is starting his PowerPoint, the rest is waiting in the hallway, because as Kamp says: the class already starts there, before the students have entered. When we walk in, as first-years coming for an introductory class, Gudden says: "Hi, come on in. How's your first day?" "Ah, I don't believe you, don't feel like you really want to know", says Kamp. "Again! Back to the hallway!"

Kamp's tip – perhaps a bit unexpected after a theatre skills course: "You shouldn't act, but believe what you're doing." Van Gemert: "I now realise that as lecturers, we're inclined to think: this is what I want to get through in five classes. This means we're way more focused on the contents than on the way in which you get a message across." AV

VU-academics blog monthly about improving societal connectedness at advalvas.vu.nl/column-blog/

Norah Karrouche
Assistant professor in the History department

She wore a tattoo on her chin, which frightened me. I did not dare to sit on her lap

Tattoo memory

One of my earliest memories of Morocco concerns my great-aunt Fatima. I must have been aged four or five, but I can still see her fragile, wrinkly face as she stood in front of my sister and me in the courtyard of her small riad, looking at us inquisitively, and speaking in a language my sister and I failed to understand. She wore a tattoo on her chin, which frightened me. I did not dare to sit on her lap.

My father soothingly explained to me that Aunt Fatima wore that tattoo on her chin because she was a Berber woman and had lived a traditional life as a young girl in the Rif mountains before marrying and moving to Ksar el-Kebir. I never questioned my father's uncomplicated and romanticised take on Berber (or Amazigh) identity in Morocco, until I decided to research it.

When I started exploring a topic for my dissertation on Moroccan migration and diaspora memory, my interlocutors started asking about my roots: was I Arab, or Berber? The answer was short: I simply did not know. To my father, the question was trifling. While growing up, it had never really mattered to my own family. Then why did it now seem of vital importance to so many Moroccans? The issue gripped me.

I sought an answer in oral history and biography, in the dozens of life story interviews with Moroccan Amazigh migrants that I collected, as I increasingly wondered about my own biography. I eventually learned more about my family's past and the significance of the distinction between Arab and Amazigh ethnicity in the Moroccan diaspora from the stories of strangers than from the historical evidence I found in archives. I listened to their stories, which were often traumatic, as they explored the consequences of their community's past oppression as Berbers (or Imazighen) and ensuing migration to western Europe. When they are contested, I learned throughout my first years practising oral history, identities may require a recovery of history. The experience profoundly shaped me as a historian.

Since then, I have continued to study and teach oral history. When students first come across the method, it often feels counterintuitive and unsettling to them. Acknowledging the kind of subjectivity oral history brings, requires a sense of connectedness. It helps us to untangle a historical experience that may be radically different from our own, and ultimately deepens our understanding of what it means to be human.

When I talk to my students about the reasons why oral history matters, I always refer to the many anonymous Moroccan migrants from the Rif whose oral histories shed light on a history of anticolonial resistance, human rights violations, and a migration history that, until as recent as a decade ago, had remained largely silenced in traditional historiography. But my interviewees, either willingly or unwillingly, also helped me to appreciate part of my own history and identity as a member of the Moroccan diaspora, when my own family members no longer could.

In class I also recount that early childhood memory of Aunt Fatima's house in Ksar el-Kebir. While I have no recollection of her voice, I occasionally wonder what her oral history would have sounded like, and if her story would have been similar to or different from the others. And although I regret not having returned to her sooner to listen to her life story, I like to think now that she connected with me through her tattoo. AV

A longer version of this essay was published previously in the book project **Connected World**, where 100 VU researchers shared their insights on improving societal connectedness.

VUVERENIGING

Voor vrienden van de VU

De oprichters van de VUvereniging wilden in 1879 een andere universiteit in Nederland. Los van de overheid, voor eigen keuzes met een eigen kompas. Een universiteit die staat voor rechtvaardigheid, medemenselijkheid en verantwoordelijkheid voor elkaar en voor de wereld. Zo ontstond de bijzondere universiteit waar iedereen welkom is: de Vrije Universiteit.

De VUvereniging subsidieert jaarlijks met 1 miljoen euro bijzondere projecten en activiteiten op het snijvlak van onderzoek, onderwijs, zorg en maatschappij. Daarnaast organiseren we verrassende en inspirerende evenementen.

De VUvereniging is een maatschappelijk netwerk voor vrienden van de VU.

Lid van de VUvereniging ben je al voor €10 per jaar.

Je bent van harte welkom.

www.vuvereniging.nl

Lid worden kan hier

UNIVERSITY STUDENT COUNCIL

usr@vu.nl | facebook.com/vu.usr | instagram@vu.usr
HG StudentenD0k, room OD-12

The university student council is the representative participation council of and for students of VU Amsterdam. The council concerns itself mainly with the quality and accessibility of education at VU Amsterdam and with the student policy of this university. The council consults with the executive board periodically.

'Generation of Misfortune'

The term **Generation of Misfortune** refers to the majority of current students (including myself) who studied between 2015 and 2023 and were under the student loan system. Many consider us part of this so-called Generation of Misfortune. Personally, I believe that label lacks perspective. Students who were never entitled to the basic grant and will eventually earn enough to repay their full student debt have missed out on approximately 13,000 euros in gifts (the amount of a four-year basic grant in 2015). While this is a significant amount, it's oversimplifying to suggest that our generation solely faces misfortune or is uniquely burdened. Every generation has its own ups and downs. Those who attended university in the late '70s and early '80s faced a job market so dismal that unemployment seemed inevitable. Missing a few quarters of salary due to unemployment could easily result in a cost of more than €13,000 for a highly educated individual. Despite this, I suspect that those who consider themselves part of the Generation of Misfortune now may not sympathize much with that past generation, rightfully so, as they have likely overcome those initial hurdles by now. We are heading into a much better job market and, in my

opinion, despite the 13,000 euros, have a stronger starting point. Another recent example of generational setbacks is the upcoming changes in the pension system, which will adversely affect some generations, so a modification was made to ensure the system's sustainability for future generations, including ours.

'It lacks perspective to label people and studying in the Netherlands as unfortunate'

The term Generation of Misfortune also seems to imply that an entire generation is unlucky, whereas it actually applies only to the highly educated segment of our generation. Those whose education is still heavily subsidized by the rest of society. It's ironic that highly educated individuals are considered part of the Generation of Misfortune while the less educated are

not. I would argue that the group whose development receives more investment and subsequently attains a better position in the job market is actually the fortunate group, not the unlucky one.

Lastly, it lacks perspective to label people living and studying in the Netherlands as unfortunate. The Netherlands is one of the wealthiest countries globally, and our education system ranks among the world's best. Anyone in that situation is fortunate, not unfortunate.

Hidde Smid
Coordinator Organization & Finance
usr.hidde.smid@vu.nl

What's going on

A selection of the topics that the USC is currently considering or negotiating.

- Profiling funds
- Course evaluations
- Information market for the elections

Genoeg te kiezen in het keuzemodel

Met het Keuzemodel Arbeidsvoorwaarden (in het kort keuzemodel) kun je als VU-medewerker je arbeidsvoorwaardenpakket binnen zekere grenzen naar keuze samenstellen. Er zijn 2 bronnen die je kunt inzetten voor één of meerdere doelen: tijd en geld. De waarde of berekening van deze bronnen is vastgelegd in onze cao. Je ruilt in het keuzemodel dus je bronnen voor doelen. Dat wat je inzet zijn bronnen. Wat je daarvoor terugkrijgt zijn doelen.

Per kalenderjaar kun je kiezen uit verschillende doelen. In januari is het alleen mogelijk om vakantie-uren te verkopen voor extra inkomen. De rest van het jaar kun je elke maand van het kalenderjaar je keuzes maken. Een gemaakte keuze geldt altijd tot 1 januari van het volgende kalenderjaar.

Bij het keuzemodel ruil je je ene arbeidsvoorwaarde in voor een andere. Het uitgangspunt is dat de oorspronkelijke waarde van het arbeidsvoorwaardenpakket niet verandert. Per medewerker kunnen er dus verschuivingen optreden, maar de totale waarde blijft voor iedereen gelijk. De een wil bijvoorbeeld iets minder vakantie-uren en gebruikt deze bron voor de bekostiging van een fiets. De ander wil juist extra vakantie-uren en krijgt daardoor minder salaris. In geld uitgedrukt houdt iedereen altijd dezelfde totale waarde.

Fiscale uitruil

Het keuzemodel levert in sommige gevallen een fiscaal voordeel op. Zet je salaris, vakantie-uitkering en/of eindejaarsuitkering in voor een bepaald doel, dan betaal je over het deel dat je inzet geen loonbelasting. Dit wordt ook wel fiscale uitruil genoemd.

De bronnen

Tijd

De bron tijd bevat de reguliere vakantie-uren zoals bedoeld in cao-artikel 4.7 en de extra vakantie-uren in het geval je wekelijks 2 uur langer werkt op basis van de zogeheten plusvariant van de Flexibele werkduur. Je kunt maximaal 76 uren inzetten. Dit geldt ook voor deeltijders. De waarde van de uren wordt berekend op basis van het salaris op 1 januari van het betreffende kalenderjaar.

Soms blijkt gedurende het kalenderjaar dat je teveel vakantie-uren hebt ingezet. Bijvoorbeeld als jouw vakantieopbouw wordt verminderd door ouderschapsverlof of (gedeeltelijk) onbetaald verlof. Daardoor moet er een verrekening plaatsvinden binnen een jaar na afloop van het verlof. Immers, als je uren hebt ingezet die je niet hebt opgebouwd, dan heb je arbeidsvoorwaarden genoten waar je geen recht op hebt. Hetzelfde geldt wanneer je een korte arbeidsovereenkomst hebt en blijkt dat je niet genoeg vakantie-uren hebt opgebouwd voor je gemaakte keuze.

Geld

De in te zetten bronnen in geld zijn salaris (inclusief eventuele geldige vaste toelagen), vakantie-uitkering en eindejaarsuitkering. Er geldt een beperking: de bedragen die in de Wet minimumloon genoemd zijn moeten minimaal resterend.

Gevolgen van de inzet van bronnen

De inzet van salaris als bron kan leiden tot een arbeidsrechtelijke verlaging van het bruto (maand)salaris en deze verlaging kan doorwerken in de salarisafhankelijke toelagen, sociale zekerheid en pensioen. De inzet van vakantie- of eindejaarsuitkering als bron kan doorwerken in de sociale zekerheid en pensioen. Deze gevolgen zijn voor jouw eigen rekening en worden niet gecompenseerd.

De doelen

Er zijn diverse doelen waar je uit kunt kiezen.

Extra inkomen

Voor het doel extra inkomen kun je maximaal 38 bovenwettelijke vakantie-uren inzetten. Ook deeltijders kunnen maximaal 38 uur inzetten. Deze keuze leidt tot een verhoging van je salaris en biedt geen fiscaal voordeel. Het betreft ook een eenmalige keuze; de ingezette bron wordt in een keer fiscaal aan je uitgeruild.

Fiets voor woon-werkverkeer

De VU biedt je een eenmalige fiscale uitruil van de aanschafkosten van een (elektrische) fiets. Er geldt een maximum van 2.000 euro (inclusief btw). Een tweedehands fiets mag ook, maar je moet de fiets dan wel gekocht hebben in een winkel die tweedehands fietsen verkoopt.

Je moet bij dit doel namelijk een officiële factuur en betaalbewijs toevoegen. De keuze voor de fiets kun je maximaal eenmaal per 3 jaar maken.

Fietsverzekering voor woon-werkverkeer

Een eenmalige fiscale uitruil per kalenderjaar voor de premiekosten van een (elektrische) fietsverzekering is ook een mogelijkheid. Deze fietsverzekering dient betrekking te hebben op een fiets die je via het keuzemodel hebt uitgeruild. Ook moet de gehele verzekeringsperiode op de polis of nota betrekking hebben op het jaar waarin de fiscale uitruil plaatsvindt. Als de verzekeringsperiode betrekking heeft op meerdere kalenderjaren, dan dient de betaling te hebben plaatsgevonden in het jaar waarin de fiscale uitruil plaatsvindt.

Fietsaccessoires voor woon-werkverkeer

Voor de fiets die je via het keuzemodel hebt uitgeruild kun je de aanschafkosten van (elektrische) fietsaccessoires eenmalig fiscaal uitruilen voor maximaal 82 euro per kalenderjaar. Onder fietsaccessoires vallen in ieder geval alle extra's die op of aan de fiets worden gemonteerd, maar ook fietskleding en beschermingsmiddelen.

Vakbondscontributie

Als je lid bent van een vakbond, dan kun je de kosten van de contributie fiscaal uitruilen. Het betreft een eenmalige fiscale uitruil per kalenderjaar. Je maakt via het keuzemodel eerst de keuze voor vakbondscontributie en kiest daarbij jouw gewenste bron. Vervolgens

ontvang je het uitgeruide fiscale bedrag ineens en handel je de betaling van de contributie met de vakbond zelf af. Als verplichte bijlage geldt de factuur of de brief van de vakbond. Deze moet op jouw naam staan, waarop verder de jaarcontributie van het betreffende kalenderjaar vermeld staat.

Studiekosten

Je kunt conform artikel 5.1 lid a van de regeling Opleidingsfaciliteiten in aanmerking komen voor de vergoeding van 50% van de kosten van een opleiding die naar het oordeel van je leidinggevende bijdraagt aan jouw loopbaanontwikkeling. De resterende 50% van deze opleidingskosten kun je fiscaal uitruilen via het keuzemodel. Als bijlage is de opleidingsovereenkomst en een overzicht van de begroting verplicht.

Donatie aan goede doel UAF

De Stichting voor Vluchteling Studenten UAF (University Assistance Fund) begeleidt vluchtelingen bij hun studie en het vinden van een baan. Je kunt per kalenderjaar eenmalig maximaal 16 vakantie-uren uitruilen voor een donatie aan dit goede doel. De VU draagt zorg voor afdracht aan het UAF. Voor dit doel mag alleen de bron vakantie-uren worden ingezet.

ABP ExtraPensioen

Met ABP ExtraPensioen kan er onder strikte voorwaarden gespaard worden voor extra pensioen. Dat kan zolang je in actieve loondienst bent en via de werkgever pensioen opbouwt bij het ABP. De mogelijkheid om het keuzemodel fiscaal in te zetten voor extra opbouw van pensioen hangt samen met jouw fiscale ruimte. De hoogte van je fiscale ruimte zie je terug in MijnABP. Wordt hier geen bedrag getoond, dan kun je contact opnemen met de klantenservice van het ABP. Het ABP berekent de fiscale ruimte dan handmatig uit. Bij de aanvraag is dit overzicht van de fiscale ruimte een verplichte bijlage. Financiering vanuit het keuzemodel vindt jaarlijks plaats. Als gevolg daarvan dien je de keuze ieder kalenderjaar opnieuw te maken. De keuze wordt maandelijks verwerkt, gerekend vanaf de gekozen maand van ingang over de resterende maanden van het kalenderjaar. Als je dat wenst kun je ook kiezen om de verrekening eenmalig toe te passen in de maand van je keuze.

Extra vakantie-uren

Het is mogelijk extra vakantie-uren te kopen door de inzet van salaris, vakantie-uitkering of eindejaarsuitkering. De salarisverlaging die hiervan het gevolg is kan doorwerken in sociale

zekerheid en pensioen. Er is geen maximum gesteld; zolang jouw bronnen het toelaten is het kopen van extra vakantie-uren niet beperkt. Overleg wel vooraf met je leidinggevende als je voor dit doel kiest. Aangekochte uren worden op je vakantiekaart toegevoegd aan de tijdrekening *Vakantie bovenwettelijk* van het kalenderjaar waarin je de uren hebt aangekocht.

Extra vakantie-uren voor meerjarensparen

Ook kun je extra vakantie-uren toevoegen aan het meerjarensparen als bedoeld in cao-artikel 5.5, waarin je minimaal 3 en maximaal 5 jaar kunt sparen voor een sabbatical leave. Je kunt dit doel alleen kiezen als je al gebruik maakt van het Meerjaren spaarmodel. In feite wordt de periode van sabbatical leave uitgebreid door inzet van geld en/of tijd via het keuzemodel. Hierdoor kun je meer vakantie-uren kopen om jouw verlofperiode straks te verlengen. Overleg wel vooraf met je leidinggevende als je voor dit doel kiest.

Onbelaste vergoeding voor financiering van reiskosten

Je kunt via het keuzemodel kiezen voor een aanvullende onbelaste reiskostenvergoeding van maximaal 24 cent per kilometer door de uitruil van één bron: bruto salaris. De verlaging van het salaris werkt uitsluitend door in de berekeningsgrondslag voor de sociale verzekeringen en heeft geen gevolgen voor de salarisgerelateerde toelagen, vakantie-uitkering, eindejaarsuitkering en pensioenopbouw. Hoewel deze keuze juridisch onderdeel is van het keuzemodel, is vanuit het gemak voor de medewerker de administratieve aanvraag bij de VU geregeld via de self service *Reisverklaring woon-werkverkeer*.

Het reglement Keuzemodel Arbeidsvoorwaarden vormt de basis van deze regeling. Via www.vu.nl/keuzemodel vind je alle informatie.

20th Century Studios

Poor Things

Rialto VU

Nieuwe Universiteitsgebouw De Boelelaan 1111

Poor Things

is vanaf 25 januari te zien.

Check de agenda en speeltijden op rialtofilm.nl

In het Victoriaanse Engeland brengt de misvormde wetenschapper dr. Godwin Baxter de jonge vrouw Bella weer tot leven. Zij heeft het lichaam van een vrouw, maar de geest van een kind. Tijdens een reis door Europa maakt Bella een opmerkelijke ontwikkeling door tot zelfbewuste vrouw. Met films als *The Lobster* en *The Favourite* heeft de Griekse regisseur Yorgos Lanthimos bewezen een originele verteller te zijn, die zijn bizarre verhalen in visueel verbluffende stijl vertelt. Dat geldt zeker voor zijn nieuwe film, een verhaal over een vrouw die zich losmaakt van dominante mannen. Winnaar Gouden Leeuw, Venetië.

Daniël Beltman, marketing

RIALTO

VU

Sportcentrum VU

Lekkere beweegbreak

Als bezoeker van het Sportcentrum in het OZW-gebouw (de Rode Pieper) is het je vast niet ontgaan: er ligt een atletiekbaan bij de ingang. Nou ja, twee banen om precies te zijn, om aan te geven dat de ingang binnenkort een paar meter wordt verplaatst. Op weg naar deze baan loop je door de hal waar tot 1 april tai chi, salsa en staande yoga plaatsvinden. Op dinsdag en donderdag is er van 12.30 tot 12.45 uur tai chi en van 13 tot 13.15 uur salsa. Op woensdag is er van 12.15 tot 12.30 uur staande yoga. Wees welkom voor een korte, lekkere beweegbreak in je studie- of werkdag.

Ruben Langenhuizen, communicatie & marketing

Sportcentrum | VU

Sportcentrum VU

VU campus (OZW-gebouw) Boelelaan 1109 020-5983656

maandag-vrijdag: 12-20 uur zaterdag en zondag: gesloten

Uilenstede Uilenstede 100 020-5985090

maandag-vrijdag: 08-23 uur zaterdag en zondag: 10-18 uur sportcentrumvu.nl

Bas de Bruijn

Facades

VU Griffioen

Nieuwe Universiteitsgebouw

De Boelelaan 1111

Tall Tales Facades

Zaterdag 10 februari

Aanvang: 20 uur

Toegang: 12,50 euro voor studenten, 17,50 euro voor VU-medewerkers.

griffioen.vu.nl/voorstellingen

Wat schuilt er onder de oppervlakte? In *Facades* houden drie acrobaten van het Tall Tales-circusgezelschap zowel zichzelf als het publiek een spiegel voor. In monologen, balanceeracts en acrobatische choreografie verkennen zij hun eigen identiteit en diversiteit. Alle drie de artiesten identificeren zich als cisgender en hetero. Toch hebben zij ook eigenschappen die met het andere geslacht of met queerness worden geassocieerd. Wat betekent het eigenlijk om anno nu een gevoelige man of een sterke vrouw te zijn? Welke speelruimte krijgen we hierin? En kunnen we begrippen zoals mannelijkheid en vrouwelijkheid niet breder maken? In een sensationele voorstelling die balanceert op het snijvlak van circus en fysiek theater verkennen ze al deze vragen.

Yoni van Hees, marketingcoördinator

VU | GRIFFIOEN

CULTUUR

Napolitaans voor iedereen

SFEER Het voelt als Italië als je binnenkomt. Het is lekker warm binnen en je ziet meteen hoe de overheerlijke pizza's worden gebakken. Het interieur is goed verzorgd. Hoewel de locatie niet groot oogt, zijn er genoeg tafels. **ETEN** De pizza's worden op Napolitaanse wijze bereid. Mijn tafelpartner en ik gaan voor de pizza margherita extra met burrata en voor de pizza marinara met Taggiasche olijven en parmaham. De pizzabodems passen perfect bij de toppings. **BEDIENING** Hartelijke ontvangst. Ze maken snel een tafel gereed, waarna ze de kaart en specialiteiten toelichten. Bestellen gaat feilloos. **TIP** Voor de vegetariërs de margherita en voor de vleeseters de capricciosa met champignons, prosciutto, artisjokken en olijven. De huisgemaakte tiramisu is zeker de moeite waard. **AANRADER** Ja, voor alle leeftijden en gelegenheden. En reserveren via de site, dat is echt wel nodig. **PRIJS** Voor een pizzeria zit Beppe aan de duurdere kant. Voor 50 euro heb je voor twee personen een fles water, een drankje en twee rijkelijk gevulde pizza's.

Rosy van Deursen, vierdejaars bedrijfskunde

Pizza Beppe

Nassaukade 379 Amsterdam pizzabeppe.nl

Wil je ook GRATIS ETEN, in ruil voor een restaurant-recensie? Mail naar redactie. advalvas@vu.nl.

Wout van Zaale
derdejaars bachelor
politologie

Dido Drachman
illustrator
en striptekenaar

Spruitjeslucht

Een gezond 2024! We zijn begonnen aan een nieuwe ronde om de zon en dat is te merken in ons boodschappenmandje. Per 1 januari betaalt de Nederlandse consument meer belasting over frisdranken en meer accijns over alcohol en tabak. Verder is het voedselkeuzelogo Nutri-Score ingevoerd en zijn vapes met een smaakje verboden met ingang van het nieuwe jaar. De reacties op dergelijke besluiten tijdens verjaardagen, onder nieuwsartikelen en in straatinterviewtjes zijn inmiddels voorspelbaar: betutteling, aldus de gewone man. Zijn besnorde prototype bepleitte in het programma *Vandaag Inside* dat “die heertjes daar in Den Haag eens relevante problemen moeten oplossen in plaats van ons te heropvoeden”, toen de gewraakte suikertaks ter tafel kwam.

Volwassen mannen met grote monden (en niet zelden een lichaam dat meteen een van de grootste argumenten is voor preventieve gezondheidswetgeving) beginnen te krijsen bij elke nieuwe maatregel die ons in 2024 een tikje minder ongezond moet maken. Als een koppige kleuter die zijn kaken stijf op elkaar gedrukt houdt wanneer er een bord spruitjes voor zijn neus staat.

Terwijl nou juist kinderen alle recht zouden hebben om te klagen. Wanneer die aan hun nieuwe ronde om de zon beginnen, mogen ze hun klasgenootjes trakteren op plastic dienbladen vol zoetigheid. Althans, dat was altijd zo. Op steeds meer basisscholen is een traktatiebeleid ingevoerd waarbij suikerhoudende snacks uit den boze zijn. Alleen de zogeheten peer-egels en Minion-bananen komen nu het klaslokaal in. En de kinderen, die moeten dat maar slikken - letterlijk. Er zijn zelfs scholen die totaal afscheid hebben genomen van het idee dat eenjarige leerling trakteert.

Drastische maatregelen dus. Dat zouden we eens moeten proberen bij de volwassenen, joh. Het land zou te klein zijn. Wanneer de huidige jeugd ook maar een fractie van hun halsstarrigheid in zich had, stond het Malieveld op dit moment vol woedende Eastpak-koters die handgeschreven bordjes omhooghielden met teksten als: ‘Wie zoet is, krijgt lekkers!’ of ‘Weg met peer-egels, nieuwe trakteeerregels!’ Maar de piepjonge gedupeerden beschikken over een aanpassingsvermogen waarvan de opgegroeide inwoners van dit land nog een hoop zouden kunnen leren. Ook als elke lekkernij ze wordt ontnomen, blijven ze zoetjes luisteren naar de juf.